

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om avgift som för 1998 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att en ettårig lag skall stiftas så, att principen om totalt kostnadsansvar inom olycksfalls- och trafikförsäkringssystemen följs också 1998. Hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna samt lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt uppbärs för detta ändamål en avgift om sammanlagt 307 milj. mk.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1998 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 1998 och gälla till utgången av 1998.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Det totala kostnadsansvaret för sjukvårdskostnader inom olycksfalls- och trafikförsäkringssystemen genomfördes första gången 1993 genom ett temporärt system enligt lagen om avgift som för 1993 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna (1645/1992). Tillämpningen av systemet har därefter förlängts med ett år i sänder, senast genom lagen om avgift som för 1997 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna (901/1996), med stöd av vilken en avgift om sammanlagt 307 milj. mk uppbärs hos försäkringsanstalterna. Av statsekonomiska skäl har avgiften varje år styrts till folkpensionsanstalten i syfte att minska den statliga garantiandel i folkpensionsfonden som avses i 59 § 2 mom. folkpensionslagen.

Arbetsgruppen för fördelning av kostnaderna gällande trafikskade- och olycksfallspatienter, som social- och hälsovårdsministeriet tillsatt, granskade i sin promemoria

av den 20 december 1995 (Social- och hälsovårdsministeriets arbetsgruppspromemoria 1995:22) som huvudsakliga alternativ för realisering av ett permanent system för det totala kostnadsansvaret en indirekt modell, enligt vilken den avgift som årligen uppbärs hos försäkringsbolagen på kalkylerade grunder allokteras till den offentliga hälso- och sjukvården, och en direkt modell, enligt vilken försäkringsbolagen ersätter kostnaderna direkt till den offentliga hälso- och sjukvården. Arbetsgruppen ansåg att båda modellerna har både fördelar och nackdelar, men avstod från att ta ställning till i vilken mån de olika alternativen är genomförbara.

Social- och hälsovårdsministeriet har fortsatt att utgående från arbetsgruppens arbete utreda modellerna för genomförande av ett totalt kostnadsansvar. Med beaktande av olycksfalls- och trafikförsäkringssystemens karaktär och finansieringsansvar är det ändamålsenligt att en liknande avgift som den nuvarande, vilken baserar sig på trafikskade- och olycksfallspatienternas faktiska använd-

ning av tjänsterna inom den offentliga hälso- och sjukvården och uppbärs årligen inom försäkringssystemen, bibehålls. På detta sätt kan trafikskade- och olycksfallspatienterna garanteras likvärdig rätt till snabb och ändamålsenlig vård inom den offentliga hälso- och sjukvården oberoende av orsaken till vårdbehovet. Försäkringsbolagen skall fortfarande vara skyldiga att till trafikskade- och olycksfallspatienterna ersätta endast klientavgiften för användningen av offentlig hälso- och sjukvård.

Ministeriet utreder ytterligare hur avgiften i fortsättningen skall kunna styras till den offentliga hälso- och sjukvården. Eftersom detta utredningsarbete pågår, föreslås att det nuvarande förfarandet skall fortgå också 1998.

Det föreslås att avgiften fortfarande skall uppbäras till ett belopp av 307 milj. mk. Av detta belopp skall olycksfallsförsäkringsanstalterna stå för en andel av 151 milj. mk, lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt för en andel av 27 milj. mk och trafikförsäkringsanstalterna för en andel av 129 milj. mk. Avgiften skall uppbäras och fördelas på motsvarande sätt som under innevarande år. Av statsekonomiska skäl skall avgiften fortfarande styras till folkpensionsanstalten för att minska statens garantiandel i folkpensionsfonden.

2. Propositionens verkningar

Med anledning av propositionen får staten från olycksfalls- och trafikförsäkringssystemen ett belopp på 307 milj. mk, vilket används för att täcka statens garantiandel i folkpensionsfonden.

Enligt 15 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare deltar staten och lantbruksföretagarna i finansieringen av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring så, att den direkta andelen för vardera är 33,8 % av totalkostnaderna för försäkringen, dock så att till lantbruksföretagarnas försäkringspremieandel skall fogas en procentsats motsvarande den andel av alla försäkringars sammanlagda arbetsinkomster som utgörs av de i lagens 21 § 1 mom. avsedda frivilliga grundförsäkringarnas sammanlagda arbetsinkomster och så att motsvarande procentsats dras av från statens andel. Dessutom deltar staten indirekt i kostnaderna för grundskyddsandelen i lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring genom finansiering enligt lagen

om pension för lantbruksföretagare, folkpensionslagen, sjukförsäkringslagen och familjepensionslagen. Grundskyddsandelen utgör 32,4 % av totalkostnaderna. Sålunda faller en del av lantbruksföretagarnas andel om 27 milj. mk inom olycksfallsförsäkringssystemet direkt på statens ansvar genom tilläggsskyddsandelen och en del indirekt genom grundskyddsandelen.

Med beaktande av att staten inte deltar i kostnaderna för lantbruksföretagarnas frivilliga olyckafallsförsäkring blir statens direkta finansieringsandel 1998 uppskattningsvis 31,2 % och lantbruksföretagarnas 36,4 % av totalkostnaderna för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring. Statens indirekta kostnadsandel, som bildas genom grundskyddsandelen, beräknas bli ca 8 % av totalkostnaderna 1998.

Genom finansieringen av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring åsamkar den föreslagna avgiften således staten en utgiftsökning om sammanlagt uppskattningsvis knappt 11 milj. mk år 1998. Av detta belopp betalas uppskattningsvis ca 8 milj. mk genom statens direkta andel och resten indirekt genom grundskyddsandelen.

I olycksfalls- och trafikförsäkringssystemen kan kostnadsökningen inkluderas i försäkringspremierna. Inverkan på såväl olycksfalls- som trafikförsäkringspremien uppskattas till ca 6 %. Avgiften höjer inte försäkringspremierna, eftersom en avgift av motsvarande storlek uppbärs inom försäkringssystemen också innevarande år. Av den avgiftsandel som lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring står för skall drygt en tredjedel, dvs. uppskattningsvis ca 10 milj. mk, täckas med de försäkrades försäkringspremier. Denna andel motsvarar de försäkrades andel av finansieringen av totalkostnaderna för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1998 och avses bli behandlad i samband med den.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. I samband med beredningen har Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund, trafikförsäkringscentralen och lantbruksföretagarnas pensionsanstalt hörts.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1998 och gälla den avgift som skall betalas för 1998.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om avgift som för 1998 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

De försäkringsanstalter som har rätt att i Finland bevilja obligatoriska försäkringar enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) och trafikförsäkringslagen (279/1959) samt den i 2 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981) avsedda lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt skall så som stadgas nedan för att minska statens andel enligt 59 § 2 mom. folkpensionslagen 1998 till folkpensionsanstalten betala en avgift som uppgår till inalles 307 miljoner mark. Detta belopp fördelar sig så att de försäkringsanstalter som beviljar olycksfallsförsäkringar står för en andel av 151 miljoner mark och de försäkringsanstalter som beviljar trafikförsäkringar för en andel av 129 miljoner mark. Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt står för en andel av 27 miljoner mark.

2 §

Den i 1 § stadgade avgiftsandelen för olycksfallsförsäkringsanstalterna fördelar sig mellan dessa anstalter på basis av de i lagen om olycksfallsförsäkring avsedda försäkringarna, med undantag för försäkringar som avses i 57 §, varvid andelen står i proportion till de försäkringspremieinkomster som fastställts genom bokslutet för 1998. Avgiften för trafikförsäkringsanstalterna fördelar sig mellan dessa anstalter i proportion till de premieinkomster av trafikförsäkringen som fastställts genom bokslutet för 1998. Den i 1 § stadgade avgiftsandelen för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt är slutlig.

3 §

Utan hinder av 35 § 1 mom. lagen om olycksfallsförsäkring och 13 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare kan den utgiftsökning, som denna lag åsätter försäkringsanstalterna, 1998 och senare inkluderas i försäkringspremiegrunderna för den obligatoriska olycksfallsförsäkringen samt hänföras till totalkostnaderna för olycksfallsförsäkringen för lantbruksföretagare.

På den premieinkomstökning som följer av denna lag uppbärs dock inte försäkringspremieskatt enligt lagen om skatt på vissa försäkringspremier (664/1966), premie för främjande av trafiksäkerheten enligt trafikförsäkringslagen, premie för främjande av arbetarskydd enligt 35 § 2 mom. lagen om olycksfallsförsäkring, inte heller premier enligt 58 § och 60 § 6 mom. i den sist nämnda lagen, och inte kostnader som avses i 2 § lagen om bindande av vissa skadestånd för olycksfall vid lönenivån (957/1971) eller premier enligt 12 § lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991). Inte heller beaktas den avgift som avses i denna lag vid fastställande av de utgifter för skydd i arbetet som anges i 14 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare.

4 §

Olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna är skyldiga att kalendermånadsvis betala förskott på den avgift som avses i 1 §. Förskottet utgör varje kalendermånad 1/12 av de belopp som försäkringsanstalterna skall betala enligt 1 §. Förskottet fördelar sig mel-

lan olycksfallsförsäkringsanstalterna och mellan trafikförsäkringsanstalterna i proportion till de försäkringspremieinkomster som genom bokslutet för 1996 har fastställts för den obligatoriska olycksfallsförsäkringen och för trafikförsäkringen.

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt skall kalendermånadsvis i förskott betala 1/12 av det belopp som fastställts i 1 §.

Försäkringsanstalterna skall senast den 15 dagen i varje kalendermånad betala förskott på premieinkomsten för olycksfallsförsäkringen till Olycksfallsförsäkringsanstalternas förbund och på premieinkomsten för trafikförsäkringen till trafikförsäkringscentralen. Social- och hälsovårdsministeriet förmedlar avgifterna till folkpensionsanstalten. Social- och hälsovårdsministeriet har rätt att då det förmedlar det i 1 § stadgade beloppet till folkpensionsanstalten debitera Olycksfallsförsäkringsanstalternas förbunds och trafikförsäkringscentralens konton med ett belopp som motsvarar de betalda förskotten.

5 §

De avgiftsandelar som de i 4 § 1 mom.

avsedda olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna har betalt i förskott justeras att motsvara den i 2 § stadgade fördelningen av avgiftsandelarna efter det att 1998 års försäkringspremieinkomster av olycksfalls- och trafikförsäkringen har fastställts genom bokslut.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer för varje försäkringsanstalt förskottet samt den slutliga avgiftsandelen. Olycksfallsförsäkringsanstalternas förbund och trafikförsäkringscentralen sköter uppbörden av de slutliga avgiftsandelarna enligt 1 mom. samt redovisningen av dessa till försäkringsanstalterna.

6 §

Närmare föreskrifter om verkställigheten av denna lag meddelas vid behov av social- och hälsovårdsministeriet.

7 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998. Lagen gäller avgiften för 1998.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 17 oktober 1997

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister
Sinikka Mönkäre